

MOLENAARSFAMILIE VAN VLAENDEREN

'De hemel geeft, wie vangt die heeft'

Wie het natuurgebied de Kalevallei, gesitueerd op de grens van Vinderhout, Lovendegem, Merendree en Drongen een bezoek brengt, zal ongetwijfeld aandacht hebben voor Van Vlaenderens molen. Deze waakt vanop de molenberg over het gebied. Op de molen vindt U de tekst: 'de hemel geeft, wie vangt die heeft'. Wie op een gedegen manier gebruik maakt van natuurelementen, in dit geval van de wind, kan daarmee veel realiseren voor zichzelf als broodwinning en voor de samenleving als dienstverlening. Een molenaar is een vroege gebruiker van wat nu genoemd wordt 'hernieuwbare energie'. Energie zonder schadelijke uitstoot van broeikasgassen maar ook met de beperking dat het niet op permanente wijze beschikbaar is. Hij staat wel in voor de concrete toepassing van de licht gewijzigde bovenvermelde zegswijze: 'de hemel geeft 'gratis', wie vangt die heeft'.

Een windmolen kan een mechanisch stelsel in beweging brengen dat graan kan malen welke bloem oplevert, het basisproduct voor het aanmaken van ons dagelijks brood. Het is aan de kennis, het vakmanschap en het aanvoelen van de molenaar om van het gecontroleerd gebruik van wind een rendabele activiteit te maken. Hij zal vooral 'weerman' moeten zijn: is er wind genoeg, uit welke hoek komt hij en met welke sterkte, is er storm en regen op komst? Voor de planning van zijn werkzaamheden is hij afhankelijk van al deze factoren en daar zal ook zijn cliënteel rekening moeten mee houden.

Bij het opzoeken van familiegegevens van Leon Jozef Van Vlaenderen en Maria Zenobie Schelstraete, de grootouders van mijn echtgenote Lucrece Van Vlaenderen, werd vastgesteld dat in de negentiende en begin twintigste eeuw verschillende leden van de familie het beroep van molenaar-mulder uitoefenden. In deze korte tekst worden de familiegegevens van deze personen weergegeven en ook de plaatsen waar zij die activiteit uitgevoerd hebben. Ook wordt weergegeven voor wat een aantal vrouwelijke leden betreft, wie via huwelijk met 'de molenaar' zijn leven deelde.

Het vertrekpunt is de stamvader Gerardus Van Vlaenderen. De personen welke onderstaand in cursief vermeld worden, hebben in principe met het beroep te maken. De persoonsgegevens werden via het internet geraadpleegd in de doop-, huwelijks- en overlijdenregisters van de parochies en de gemeentelijke registers met de akten van geboorte, huwelijk en overlijden op volgende websites:

www.familysearch.org / <https://searcharch.be>

De informatie over de molens werd gezocht op het internet via www.molenechos.org

VAN VLAENDEREN GERARDUS

Geboorte: 15.1.1759 - Evergem

Overlijden: 14.6.1800 - Merendree

Ouders

Vader: VAN VLAENDEREN Livinus (1724-1761)

Moeder: MAENHAUT Livina (1733-1808)

Partners

1 MAENHAUT Maria Theresia (1758-1796)

2 VAN DER WAERHEDE Carola (1773-1813)

Kinderen

1 VAN VLAENDEREN Joannes Francies (1783-1859)

2 VAN VLAENDEREN Carolus Franciscus (1786-?)

3 VAN VLAENDEREN Maria Jacoba (1787-1856)

4 VAN VLAENDEREN Georgius (1789-1789)

5 VAN VLAENDEREN Petrus Franciscus (1790-1791)

6 VAN VLAENDEREN Thèrèse (1792-1843)

VAN VLAENDEREN JOANNES FRANCIES

Geboorte: 20.10.1783 - Merendree

Overlijden: 4.5.1859 - Merendree

Partner

- 1 SCHAUBROECK Maria Joanna (1793-1865)

Kinderen

- 1 VAN VLAENDEREN Rosalie (1814-1884)
- 2 VAN VLAENDEREN Carolus Ludovicus (1816-1818)
- 3 VAN VLAENDEREN Pieter Joannes (1817-1838)
- 4 VAN VLAENDEREN Leonardus (1819-1887)
- 5 VAN VLAENDEREN Francisca (1820-?)
- 6 VAN VLAENDEREN Maria Theresia (1823-1878)
- 7 VAN VLAENDEREN Carel Francies (1827-1827)
- 8 *VAN VLAENDEREN Carel Augustus (1830-1864)*
- 9 *VAN VLAENDEREN Eduardus (1832-1886)*
- 10 *VAN VLAENDEREN Melania (1834-1906)*

VAN VLAENDEREN CAREL AUGUSTUS

molenaar Poelvoordemolen Wingene

Geboorte: 10.12.1830 - Merendree

Overlijden: 24.9.1864 - Wingene

Partner

- 1 VAN de VELDE Amelia (1839-?)

Kinderen

- 1 VAN VLAENDEREN Marie Valerie Melanie (1865-1887)

VAN VLAENDEREN EDUARDUS

molenaar Van Vlaenderensmolen Vinderhout

Geboorte: 25.7.1832 - Merendree

Overlijden: 7.10.1886 - Lovendegem (1920)

Partner

- 1 BREUSEGEM Maria Theresia (1841-1882)

Kinderen

- 1 VAN VLAENDEREN Maria Louise (1867-1952)
- 2 *VAN VLAENDEREN Joannes Leonardus (1869-?)*
- 3 VAN VLAENDEREN Maria Clementina (1871-1873)
- 4 *VAN VLAENDEREN Leon Jozef (1873-1948)*
- 5 VAN VLAENDEREN Maria Clementia (1874-1878)
- 6 VAN VLAENDEREN Maria Nathalia (1877-1881)
- 7 VAN VLAENDEREN Frans Eduard (1879-1954)
- 8 VAN VLAENDEREN Emil Auguste (1881-1885)

VAN VLAENDEREN MELANIA

grootmoeder van Marie Louise Arnaut

Geboorte: 3.9.1834 - Merendree

Overlijden: 20.8.1906 - Landskouter

Ouders

Vader: VAN VLAENDEREN Joannes Francies (1783-1859)

Moeder: SCHAUBROECK Maria Joanna (1793-1865)

Partner

- 1 ARNAUT Petrus (1811-1876)

Kinderen

- 1 ARNAUT Marie Rosalia (1867-1933)
- 2 ARNAUT Marie Louise (1870-1937) gehuwd met Emilius Devlieger

DEVLIEGER EMILIUS

Geboorte: 5.6.1866 - Drongen (1931)

Overlijden: 4.2.1947 - Drongen (1931)

Ouders

Vader: DEVLIEGER Joannes Franciscus (1823-1891)

Moeder: VERHEUGE Paulina (1830-1890)

Partner

- 1 ARNAUT Marie Louise (1870-1937)

Kinderen

- 1 DEVLIEGER Michel Maurice Frans (1909-?)

GEMEENTE BELLEM

Steyaert Jean Baptiste - Van Vlaenderen Thérèse

Steyaert Jean Baptiste

doopregister Onze Lieve Vrouwparochie Bellem 1794/835 image: 24

Joannes Baptiste Steyaert zv Joannes Baptiste Steyaert ex Bellem & Joanna Carola De Baets ex Bellem

Geboorte: 17/05/1794

doopheffers: Joannes Baptiste De Weirt & Joanna Maria De Pauw beiden inwoners van Bellem

doopheer: A. De Baes, vicepastor in Bellem

overlijdensakte Gemeente Bellem 1852/14 image: 438

ambtenaar: Adolf Van Maldeghem, burgemeester, ambtenaar der burgerlijke stand der Gemeente Bellem

aangevers: August De Langhe, 34 jaar, gemeentesecretaris, neef van de overledene & Constantin Benedict Steyaert, 60 jaar, bijzonderen, broeder van de overledene, beiden wonende te Bellem, 'Leistraete'

Joannes Baptiste Steyaert: 58 jaar, **mulder**, wonende te Bellem, weduwnaar in het eerste huwelijk van Marie Therese Van Vlaenderen, echtgenoot van Eugenie Goethals, zoon van wijlen Joannes Baptiste Steyaert & wijlen Joanna Carolina De Baets

overlijden dd 02/05/1852 om 4.00 uur s'morgens in het huis nr. 7, Vaert Zuid te Bellem

Thérèse Van Vlaenderen

doopregister Sint Radegundisparochie Merendree 1792/1468

Thérèse Van Vlaenderen dv Gerardus Van Vlaenderen (ex Evergem) & Maria Theresia Maenhaut (ex Bellem)

geboorte dd 17/09/1792

doopheffers: Georgius Ingnatius Vermeire & Maria Jacoba Van Kerckvoorde

dooppriester: CJ Van Wonterghem vicepastor in Merendree

overlijdensakte Gemeente Bellem 1843/35

ambtenaar: Jan Baptiste De Vlieger schepen gedelegeerden officier van den burgerlijken staet der Gemeente Bellem

aangevers: Martin De Clercq 32 jaar veldwagter & Angelus Van der Stichelen 28 jaar onderwijzer beiden wonende te Bellem

Therèse Van Vlaenderen 51 jaar particuliere, geboren te Merendree en wonende te Bellem, dogter van wijlen Gerardus Van Vlaenderen & wijlen Maria Theresia Maenhaut, huysvrouw van d'heer Jan Baptiste Steyaert '**mulder**' en **burgemeester** overlijden dd 27/11/1843 'op de middag' in haar woonst te **Bellem Vaart**

Huwelijksakte Gemeente Bellem 1821/5 image: 226

ambtenaar: Petrus Van Maldeghem burgemeester officier van den Civilen Burgelijken staet van de Gemeente Bellem

datum: 4 mei 1821

Jean Baptiste Steyaert 26 jaar **handelaar-molenaar**, geboren en wonende te Bellem, meederjarige zoon van Joannes Baptiste Steyaert koopman wonende te Bellem, hier tegenwoordig en toestemmende & De Baets Joanna Caroline wonende te Bellem

Van Vlaenderen Thérèse 28 jaar 'bedrijf van naeyen' geboren te Merendree en wonende te Bellem, meerderjarige dochter van **wijlen Gerardus Van Vlaenderen** (ov te Merendree 14 juni 1800) & **wijlen Marie Thérèse Maenhaut** (ov te Merendree dd 19/05/1796)

getuigen: Joannes Baptiste Steyaert 66 jaar, bedrijf: koophandel, vader van de bruydegom, Constantinus Steyaert 29 jaar, bedrijf: koophandel, broer van de bruydegom, Joannes Baptiste De Weirt 56 jaar, bedrijf: molenaar 'cousin' van de bruydegom, Joannes Francies Van Vlaenderen 36 jaar landbouwer wonende te Merendree broer van de bruid

Molen: molen De Reu

ligging: Bellem (Aalter), Vaart-Zuid 6, 1 km NO van de kerk

type: staakmolen

functie: korenmolen

eigenaar: **familie Steyaert periode 1834 - 1870**, daarna familie De Reu

sloop: 1911

De molen De Reu was een houten koren windmolen gelegen aan het kanaal van Gent naar Brugge, ten oosten van de 'Goedingen'.

1838: aangekocht door Joannes Baptiste Steyaert (akte verleden dd 02/07/1838)

1847: uit de erfenis overgegaan naar Jan Baptiste Steyaert, mulder en burgemeester te Bellem (onderhandse akte verleden dd 14/04/1847). Op dat tijdstip was Thérèse Van Vlaenderen reeds overleden (dd 27/11/1843) en Jan Baptiste hertrouwd met Eugenie Goethals, dochter van Jan Ferdinand Goethals, olieslager te Bellem.

1852: bij het overlijden van Jan Baptiste Steyaert ging het eigendomsrecht van de molen over naar een andere tak van de familie Steyaert en voor het vruchtgebruik naar Eugenia Goethals, molenaarster te Bellem (notaris Van Hoorebeke)

Verkoop aan De Reu-Van de Velde Bruno dd 10/11/1870, zonder beroep te Aalter en later molenaar te Bellem.

Opmerking: Jean Baptiste Steyaert was burgemeester van de Gemeente Bellem op het tijdstip dat zijn echtgenote overleed. Dit wijst erop dat hij welgesteld en een burger van aanzien was.

GEMEENTE WINGENE

Van Vlaenderen Carel-Augustus-Van de Velde Amelia Wingene

Van Vlaenderen Carel-Augustus

Geboorteakte Gemeente Merendree 1830/61 image 267

ambtenaar: Joseph Van der Waerhede, Eersten Assessor van het Gemeentebestuur

gemachtigden gedelegeerden openbaren ambtenaar van den burgelijken stand der Gemeente van Merendree

aangever: Joannes Francies van Vlaenderen, landsman 47 jaar, geboren te Merendree in de wijk 'Velde' nr. 54

Carel Augustus Van Vlaenderen zv Joannes Francies van Vlaenderen & Maria Joanna Schoubroek zyne huysvrouw 38 jaar geboren te Hansbeke
geboorte dd 10/12/1830 om 2.00 uur s'nachts
getuigen: Joannes Baptista Coppens herbergier 27 jaar & Carel Teirlinck koster 42 jaar beiden wonende te Merendree

Overlijdensakte Gemeente Wingene 1864/96 image: 587

ambtenaar: Louis Depelechin gedélagueerden ambtenaar van de burgerstand van Wijngene
aangevers: Pius Matthijs 59 jaar & David Debusschere 52 jaar alle beide veldwachters kenissen van de overledenen en wonende te Wijngene

Augustus Van Vlaenderen '**molenaar**' 33 jaar geboren te Merendree en wonende te Wijngene, zoon van wijlen Joannes Van Vlaenderen & Marij Vanschijbrouck, echtgenoot van Amelia Vandevelde landbouwster te Wijngene

overlijden dd 24/09/1864 om 11.00 uur 's morgens in zijn woning gelegen op de wijk '**Poelvoorde**'

Van de Velde Amelia

Geboorteakte Gemeente Landegem 1839/32 image: 99

ambtenaar: Francies Van Nevel burgemeester

aangever: Joannes Francies Vandevelde landbouwer 46 jaar wonende te Landegem

Amelia Vandevelde dv Joannes Francies Vandevelde & Francisca Hebbrecht 33 jaar zyne huysvrouw
geboorte dd 01/06/1839 om 11.00 uur s'voormiddags in de woning van de ouders staande op het 'Wildedriesken'

getuigen: Blandinus Vaerewyck veldwachter 41 jaar & Charles Van Vynckt broodbakker 55 jaar beiden wonende te Landegem

Huwelijksakte Gemeente Bellem 1864/7 image: 147 datum: 27/04/1864

ambtenaar: Adolf Van Maldegem burgemeester

Carel Augustus Van Vlaenderen landbouwer, wonende te Merendree geboren dd 10/12/1833, meerderjarigen jongen zoon van wijlen Joannes Francies Van Vlaenderen (ov te Merendree dd 04/05/1859) & Maria Joanna Schaubroek 73 jaar landbouwster wonende te Merendree alhier tegenwoordig en toestemmende

Amelia Vandevelde landbouwster wonende te Bellem, geboren te Landeghem dd 01/06/1839 meerderjarige dochter van wijlen Joannes Francies Vandevelde (ov te Gent dd 28/04/1854) & Francisca Hebbrecht 58 jaar landbouwster wonende te Bellem alhier tegenwoordig en toestemmende

verklaring: geen huwelijkscontract opgemaakt, de bruidegom heeft voldaan aan de nationale militiewetten

getuigen: Eduard Van Vlaenderen 30 jaar landbouwer wonende te Merendree broer van de bruidegom, Charles Vandevelde landbouwer 22 jaar broer van de bruid, August De Langhe 49 jaar secretaris, Seraphin Lootens 43 jaar veldwachter beide kennissen van de echtgenoten en alle drie wonende te Bellem

opmerking: Amelia Vandevelde was drie maanden zwanger bij het overlijden van haar man Karel-Augustus Van Vlaenderen. Op 16/03/1865 werd een dochttertje geboren **Marie Valerie Melanie Van Vlaenderen**, 6 maanden na het overlijden van de vader. Zij stierf op jonge leeftijd te Tielt.

Geboorteakte Gemeente Wingene 1865/46 image: 614

ambtenaar: Louis Depelechin schepen

aangeefster: Sophia Van Cauwenberghe vroedvrouw 30 jaar

Marie Valerie Melanie Van Vlaenderen dv wijlen Karel-Augustus Van Vlaenderen (ov te Wijngene dd 24/09/1864) & Amelia Vandevelde landbouwster 25 jaar geboren te Landegem en wonende te Wijngene

geboorte dd 16/03/1865 om 8.00 uur 's morgens

getuigen: Pius Mattijs 56 jaar & David Debusschere 52 jaar allebeide veldwachters en wonende te Wijngene

overlijdensakte Stad Tielt: 1887/4 image: 244

ambtenaar: Joannes Fredericus Boone schepen gedelegeerd ambtenaar van de burgerlijke stand van de stad Tielt

aangevers: Amatus Neirinck timmerman 34 jaar & Josephus Plettinck tapper 56 jaar beiden woonachtig te Thielt

Valerie Marie Melanie Van Vlaenderen zonder beroep, 21 jaar + 9 maanden, geboren te Wijngene, wonende te Thielt, ongehuwde wettige dochter van wijlen Karel Augustus Van Vlaenderen & Amelie Vandevelde bijzondere 47 jaar wonende te Thielt

overlijden dd 06/01/1887 in de woning van haar moeder gelegen in de 'zevende sectie'

tweede huwelijk van Amelie Vandevelde, weduwe van Karel Augustus Van Vlaenderen: dd 19/10/1867 te Hansbeke met **Desiré De Coster**

huwelijksakte Gemeente Hansbeke 1867/13 image: 518

Desiré De Coster: geboren te Wingene dd 01/01/1840. Vader Karel De Coster was smid en mekaniemaker te Wijngene

getuigen: Louis Francies De Backer, 72 jaar, schoenmaker; Charles De Vreese, 48 jaar, koopman; Eugenius De Vreese, 41 jaar, bakker; Désiré De Meyer, 21 jaar, ontvanger, alle wonende te Hansbeke

Molen: Poelvoordemolen

ligging: Schuiferskapellestraat, 8750 Wingene, 2,3 km ten O van de kerk

type: staakmolen

functie: korenmolen

verdwenen: 14 mei 1947, ingestort

aangekocht dd 30/04/1864 door **Van Vlaenderen August**, molenaar te Merendree

afsterven Van Vlaenderen August dd 24/09/1864

verpachting molen aan Baele-Van den Berghe Leopold met aankoop dd 06/05/1873

opmerking: Carel August Van Vlaenderen is geen vijf maanden molenaar geweest te Wingene. Hij kwam op een dramatische manier aan het einde zonder dat een concrete aanleiding gekend is.

Bijkomende informatie kreeg ik vanuit Wingene;

Hiernavolgende een tekst overgenomen uit het artikel 'De molen van Poelvoorde en zijn zeven gematen - een brokske Wingensche geschiedenis' van de hand van J. Fraeyman verschenen in het tijdschrift Biekorf, jg. 49 (1948), pag. 13-14. Het artikel werd wellicht geschreven naar aanleiding van het omvallen van de Poelvoordemolen dd 14/05/1947 en er wordt in de titel gerefereerd naar de 7 andere molens welke zich op de gemeente Wingene bevonden.

Dat zelfde jaar 1844 werd ook weer, voor de zooveelste maal, 'in huur en pachte gegeven de korenwindmolen en rosmolen van Poelvoorde door Mevrouw Mathilde Papeleu, in huwelijk met den heer Jean Speelman, zaemen woonende binnen de stad Gend, voor een termijn van zes achtereenvolgende jaren' aan een afstammeling uit het molenaarsgeslachte dat sedert 1700 reeds Poelvoordemolen beging, - namelijk aan Clement De Rynck, kleinzoon van Jacob - 'en dit mits de jaerlijksche pachtsomme van achthonderd frank, welke den pachter belooft en zich verbindt te betalen met goude of zelve muntspeciën en anders niet'.

Dien naam daar, Clement, hielden onze molenaarsfamilies hoog in eere. Sint Clement trouwens was de patroon van het molenaarsvolk, en St. Clementsdag (23 November) vierden ze trouw met dienst in de kerk en rustedag voor molen en volk.

Clement De Rynck moet Poelvoordemolen in de eerstvolgende jaren kunnen kopen hebben aan Mevrouw Papeleu de Poelvoorde, want in 1855 verkoopt hij hem aan een molenaar uit Lovendegem, zekeren August van Vlaenderen.

Doch enkelen tijd nadien, tot heftige verwondering der menschen van den Beer en Poelvoorde, stond de molen zekeren morgen in rouwe, 't is te zeggen lichtelijk overhoeks, en wel in dubbeldroevigen rouwe. In een vlaag van zinsverbijstering had de nieuwe molenaar, in den molen zelf, een einde aan zijn leven gesteld. De weduwe, over van verdriet, 'n wilde op den molen niet meer blijven, en zocht om hem over te laten.

In 't jaar 1866 gaf ze hem in pachte en gebruik voor drie jaar aan een familielid van haar man, ook een geboren molenaar, Leopold Baele uit Vinderhoute. Na dien proeftijd kocht hij hem van haar af in 't jaar 70, en onze nieuwe eigenaar sneed datzelfde jaar met sierlijke letters in de lichte: 'L.P. BAELE 1870'. Stukje hout dat de kinders Baele uit de afbraak hebben achtergehouden, en als een dierbare herinnering aan vader Baele bewaren.

Jo Patteeuw van de Heemkundige Kring 'Onswingene' liet mij het volgende weten: het verhaal van August Van Vlaenderen eindigt niet mooi te Wingene. In het jaarboek 2009 van heemkring Ons Wingene beschreef ik de geschiedenis van de Poelvoordemolen. Ik citeer daaruit:

*Clement De Rinck was bij de verkoop eigenaar van de molen en Mathilde Papeleu vande grond waarop de molen stond. Clement De Rinck ging op zijn goed leven op St.-Jan, maar overleed reeds het jaar daarop. De nieuwe eigenaar van de molen **August Van vlaenderen**, gehuwd met Amelie Vande Velde, zorgde voor een coup-de-theater door zelfmoord te plegen op de molen in oktober van hetzelfde jaar dat hij de molen kocht. Dat gebeurde zeker niet omwille van financiële redenen, want de weduwe kocht twee jaar later, in 1866, het molenaarshuis:*

“Voor meester Alphonse Goeminne, notaris ter residentie der gemeente Aeltre... is gecompareerd: Mevrouw Mathilde Marie Therese Papeleu de Poelvoorde, douairière van mijnheer Joannes Speelman, grondeygenaerster te Gent, de welke verklaerde verkocht en overgedregen te hebben, onder de waarborg als na regte, aen en te nvoordele van Amelie Vande Velde, weduwe van Auguste Van Vlaenderen, molenaarster, woonende te Wyngene, wyk Poelvoorde, hier tegenwoordig en in koope aenveerdende een huys met stalling, schuer, ovenbuer,...”.

De weduwe verhuisde heel kort daarop naar Tielt en zal er hertrouwen met Désiré De Coster. Ze verpachtte de Poelvoordemolen aan Leopold Baele.

Ter informatie: Leopold Baele werd geboren te Vinderhoute dd 16/08/1832 (geboorteakte: 1832/10) als zoon van Constantien Baele, bakker & zyne huysvrouw Marie Jacoba De Cooman. Het gezin verhuisde in 1838 naar Lovendegem en in 1843 naar Landegem waar Constantien molenaar werd op de staakmolen gelegen op de wijk Wilde. Leopold trad te Landegem dd 21/02/1866 in het huwelijk met Julia Van den Berghe (huwelijksakte 1866/225). Het jonge echtpaar vestigde zich te Wingene op de Poelvoordemolen, later als molenaar opgevolgd door hun zoon Jules, in de volksmond 'Baaske Baele' genoemd. De vader van de voornoemde Constantien Baele nl. Livinus Baele was 'mulder' te Vinderhoute maar woonde te Lovendegem.

Volgens de 'Staten van Goed' van de Baronie Lovendegem 1745-1796 ' pag. 223 door Marijn Claeys staat in register 145 pag. de volgende vermelding:

*blz 72 Verkoop door Ludovicus AERENS fs Cornelis en zijn zus Mariane, aan **Livinus BAELE** (fs Charles) x Joanna Marie TOLLENS, weduwe Adriaen ACKE, **mulder in Vinderhoute maar wonende in L: hof op wijk Lo 'den schuyvenbergh'**. Gevolgd door rente tvv de pastoor van Vinderhoute. 25.5.1784.*

De houten staakmolen van Vinderhoute is de voorloper van de stenen Van Vlaenderensmolen. De houten staakmolen werd in 1905 vernield door een storm en als stenen molen heropgebouwd.

Een mogelijke verwantschap tussen de familie Baele en de familie Van Vlaenderen zoals vermeld in het artikel van de hand van J. Fraeyman kon niet vastgesteld worden, wel waren het streekgenoten van geboorte.

GEMEENTE VINDERHOUTE

Van Vlaenderen Eduardus-Breusegem Maria Theresia

Van Vlaenderen Eduardus

Geboorteakte Gemeente Merendree 1832/36 image 308

ambtenaar: Joseph Van der Waerhede, Eersten Assessor van het Gemeentebestuur

gemachtigden gedelegeerden openbaren ambtenaar van den burgerlijken stand der Gemeente van Merendree

aangever: Joannes Francies van Vlaenderen landsman 48 jaar, geboren te Merendree in de **wijk 'Velde' nr. 54**

Eduardus Van Vlaenderen zv Joannes Francies van Vlaenderen & Maria Joanna Schoubroek zyne huysvrouwe 39 jaar geboren te Hansbeke

geboorte dd 25/07/1832 om 1.00 uur s'nachts

getuigen: Joannes Baptista Coppens secretaris van het Gemeentebestuur 29 jaar & Ludovicus Josephus Lemaire mulder 32 jaar beiden wonende te Merendree

overlijdensakte Gemeente Lovendegem 1886/120 image: 120

ambtenaar: Eduard Arens Schepenen gedelegeerden ambtenaar der burgerstand van de Gemeente Lovendegem

aangevers: Bernard Breusegem landbouwer 54 jaar schoonbroer van de overledene wonende te Vinderhoute & Leonardus Van Vlaenderen landbouwer 67 jaar broer van de overledene wonende te Merendree

Eduardus Van Vlaenderen 54 jaar + 2 maanden +12 dagen landbouwer & mulder, geboren te Merendree en wonende te Lovendegem, weduwnaar van Maria Theresia Breusegem, zoon van wijlen Joannes Francies Van Vlaenderen & wijlen Maria Joanna Schaubroeck

overlijden dd 07/10/1886 om 4.30 uur 's namiddags in zijn woning staande op de **wijk Loo**

Breusegem Maria Theresia

Geboorteakte Gemeente Vinderhoute 1841/4 image: 375

ambtenaar: Judocus Guiliemus Heynssens, burgemeester, ambtenaar van den burgerlijken staet der Gemeente Vinderhoute

aangever: Joannes Baptiste Breusegem, landbouwer wonende te Vinderhoute

Maria Theresia Breusegem dv Joannes Baptiste Breusegem & zijne echtgenote Maria Anna Balcaen

geboorte dd 08/02/1841 om 2.00 uur s'nachts

getuigen: Bernard Willems 47 jaar, veldwachter & Eduard Joseph Heynssens 37 jaar, secretaris beiden wonende te Vinderhoute

overlijdensakte Gemeente Lovendegem 1882/89 image: 37

ambtenaar: Bernard Wieme burgemeester

aangevers: Eduard Van Vlaenderen landsman 50 jaar echtgenoot van de overledene & Bruno Cosyn grafmaker 60 jaar kennis van de overledene beiden wonende te Lovendegem

Maria Thersia Breusegem landbouwster 41 jaar, geboren te Vinderhoute en wonende te Lovendegem, huisvrouw van Eduard Van Vlaenderen dv wijlen Jan Baptiste Breusegem & wijlen Maria Anna Bral overlijden dd 07/10/1882 om 1.00 uur 's namiddags in haar woning staande op de **wijk Loo**

huwelijksakte Gemeente Vinderhoute 1867/1 image: 389

ambtenaar: Leo De Smet schepen

Eduardus Van Vlaenderen, geb. te Merendree dd 25/07/1832 meerderjarige zoon van Joannes Francies Van Vlaenderen (ov te Merendree dd 04/05/1859) & Maria Joanna Schaubroeck (ov te Merendree dd 24/10/1865) en wiens vaderlijke en moederlijke voorouders ook overleden zijn.

Maria Theresia Breusegem geb. te Vinderhoute dd 18/02/1841 landbouwster wonende te Vinderhoute meerderjarige dochter van Joannes Baptiste Breusegem & Maria Anna Balcaen landslieden samenwonende te Vinderhoute beiden tegenwoordig en toestemmende huwelijkscontract verleden dd 12/02/1867 voor Meester Eggermont notaris te Gent
getuigen: Leonardus Van Vlaenderen 46 jaar broer van de bruidegom, landbouwer te Merendree, Bernardus Breusegem 35 jaar broer van de bruid landbouwer, Ludocicus Clement 57 jaar bakker en Joannes Baptiste Galens 54 jaar metser alle 3 wonende te Vinderhoute

Molen: Van Vlaenderensmolen

Ligging: Molenslag 40, 9921 Vinderhoute, (Molenkouter) 1.3 km ten westen van de kerk

Type: stenen bergmolen

Functie: korenmolen

Toestand; uitwending hersteld, ingericht als woning

De molen behoorde tot aan het Ancien Regime toe aan de opeenvolgende heren van Vinderhoute. Hun erfgenamen (Arthur de Henricourt de Grüne-de Thieusies) verkochten de molen in 1886 aan landbouwer-molenaar Eduard Van Vlaenderen. Zo kreeg hij in de regio zijn gekende naam: 'Van Vlaenderensmolen'.

De oorspronkelijke houten staakmolen werd bij een storm in 1905 omgewaaid. In de lokale pers stond te lezen: "de molen van de kinders Van Vlaenderen, van de wijk Loo, is totaal ten gronde geworpen en verbrijzeld, gelukkig waren Van Vlaenderen en zijn knecht niet op de molen aanwezig." Op vijf maanden tijd werd een stenen molen opgetrokken uit 86.000 stenen en eiken houtwerk en was hij terug operationeel.

Op de molen staat een inscriptie: 'de hemel geeft, die vangt die heeft 1731-1905'.

Opvallend: De molen werd door Eduardus Van Vlaenderen gekocht dd 28/09/1888, dit is 10 dagen voor zijn overlijden dd 07/10/1886. Vanuit zijn nalatenschap ging het eigendomsrecht over naar zijn 4 nog in leven zijnde kinderen nl. Maria Louise, Jan Leo, Leon Joseph, Frans Eduard. Bij het huwelijk van Marie Louise met Hippoliet Creëele uit Vinderhoute werd haar erfdeel door de drie broers overgenomen (dd 23/07/1889). De drie broers zorgden gemeenschappelijk voor de familieboerderij op de wijk Loo te Lovendegem en voor de uitbating van de molen te Vinderhoute. Leon Joseph huwde dd 04/05/1896 met Maria Zenobia Schelstraete en werd molenaar-landbouwer op de 'Verplaetsemolen' te Merendree-Overbroeck. Op 26/02/1904 werd het deel van Leon Joseph ingekocht door Jan Leo en Frans Eduard. Tenslotte werd dd 12/09/1915 het deel van Frans Eduard ingekocht door Jan Leo. Frans Eduard was in 1913 gehuwd met Melania Ludovica Vermeire uit Lovendegem en zij hadden zich gevestigd op een landbouwbedrijf te Melle. Jan Leo werd samen met zijn echtgenote Marie Mathilde Standaert de volle eigenaar. Zij hadden drie kinderen nl. Leon, Joseph (in de volksmond Maurits genoemd) en Maria. Leon werd samen met zijn echtgenote Marie Verlodt dd 10/07/1943 eigenaar van de molen en hield hem operationeel tot 1958. Zij broer Joseph (Maurice) vestigde zich in de Vaartstraat nr. 8 te Lovendegem, schakelde over op een mechanische maalderij aangedreven door electromotoren. Zijn zoon Jan zette daar de activiteiten van zijn vader verder. Hij was de laatste actieve molenaar met de familienaam 'Van Vlaenderen'. Hij overleed te Gent dd 30/05/2020.

Van Vlaenderensmolen werd dd 02/04/1964 verkocht onder de aankondiging: 'oude korenmolen, dienstig als woning'. Ondertussen is hij reeds meerdere malen van eigenaar gewisseld en heeft alleen nog een woonfunctie.

GEMEENTE MERENDREE

Van Vlaenderen Leon Jozef-Schelstraete Maria Zenobia

Van Vlaenderen Leon Joseph

Geboorteakte Gemeente Lovendegem 1873/20 image: 49

ambtenaar: Petrus Van Kerckvoorde burgemeester

aangever: Eduardus Van Vlaenderen landsman 41 jaar en wonende te Lovendegem wijk Loo

Leon Joseph Van Vlaenderen zv Eduardus Van Vlaenderen & Marie Therese Van Breusegem 32 jaar zyne inwonende huysvrouwe

geboorte dd 14/03/1873 om 05.00 uur 's morgens in de woonst van de ouders

getuigen: Romain Van Der Eedt schrijver 30 jaar wonende te Lochristie & Petrus Carolus Sergeant schrijver 29 jaar beiden wonende te Lovendegem

Schelstraete Maria Zenobia

Geboorteakte: Gemeente Lovendegem 1872/13 image: 27

ambtenaar: Petrus Van Kerckvoorde burgemeester

aangever: Bruno Schelstraete landbouwer 47 jaar geboren te Lovendegem en wonende te Lovendegem wijk Loo

Maria Zenobia Schelstraete dv Bruno Schelstraete & Maria Theresia Van Slycke 28 jaar zyne huysvrouwe geboren te Lovendegem

geboorte dd 25/03/1872 om 11.00 uur 's voormiddags in de woonst van de ouders

getuigen: Constantin Schelstraete 'bijzondere' 82 jaar grootvader & Petrus Carolus Sergeant schrijver 29 jaar beiden wonende te Lovendegem

Huwelijksakte: Gemeente Lovendegem: 1896/11 image: 84

huwelijksdatum: **04/05/1896**

ambtenaar: Camiel De Ruyter burgemeester

Leon Joseph Van Vlaenderen: mulder, wonende te Lovendegem en er geboren dd 14/03/1873 minderjarige ongehuwde zoon van wijlen Eduardus Van Vlaenderen (ov te Lovendegem dd 07/10/1886) & wijlen Maria Theresia Van Breusegem (ov te Lovendegem dd 07/10/1882), kleinzoon langs vaderszijde van wijlen Jan Francies Van Vlaenderen & Anna Maria Schaubroeck beiden overleden te Merendree respect. dd 04/05/1859, respect. dd 24/10/1865, kleinzoon langs moederszijde van wijlen Joannes Breusegem & Marie Anne Balcaen beiden overleden te Vinderhoute respect. dd 03/08/1889 respect. 16/07/1868

Maria Zenobia Schelstraete: zonder bedrijf, wonende te Lovendegem, geboren te Lovendegem dd 25/03/1872, dv Bruno Schelstraete landbouwer 71 jaar & Maria Theresia Van Slycke 52 jaar, wonende te Lovendegem, hier afwezig en toestemmende bij akte verleden door het ambt van Notaris Maurits De Mulder, verblijvende te Zomergem dd 23/03/1896, behoorlijk geregistreerd te Waarschoot.

getuigen: August Bibauw, rentenier wonende te Gent, oud 65 jaar; Theophiel Lootens slachter 35 jaar, Francies De Muynck winkelier 60 jaar, Honoré De Neve bakker, 54 jaar, de laatste drie wonende te Lovendegem

Molen: Verplaetsemolen

Leon Joseph Van Vlaenderen was mede-eigenaar van Van Vlaenderensmolen en er zelf molenaar. Bij zijn huwelijk in 1896 vestigde hij zich te Merendree en werd molenaar-mulder op de molen gelegen te Merendree aan het Schipdonkkanaal op de weg naar Hansbeke.

Hieromtrent zijn niet veel gegevens terug te vinden. Wel kunnen wij ons steunen op twee punten:

- Publicatie in het tijdschrift van de Heemkundige Kring Het Land van Nevele jaargang XV, 1984, nr. 1, pag 22-34: 'De drie windmolens van Merendree' auteur Luc Neyt, Tielt. Hij vernoemt hierin de 'Verplaetsemolen' gelegen aan het Schipdonkkanaal, links van de Molenslag. Hij behoorde in oorsprong

toe aan 'de Heer van Vinderhoute', later aan Bruno Verplaetse (1868) en in 1884 aan Graaf de Lichtervelde (Gent) en Desmazières de Wault. In 1885 was er een nieuwe opbouw: verdeeld in korenwind- en paardenmolen. In 1896 werd Leon Van Vlaenderen wellicht de huurder.

- Erfgoeddag dd 12/09/2020 georganiseerd door de Stad Deinze stond een 'dorpswoning' gelegen op de Hansbekerstraat nr. 6 te Deinze, deelgemeente Merendree te bezichtigen. Deze was in oorsprong de molenaarswoning. De molen zelf stond de overzijde van het kanaal en de molenaar kon via de openbare weg en de ophaalbrug de molen bereiken. In deze woning werden alle 8 kinderen uit het huwelijk Leon Joseph Van Vlaenderen en Maria Zenobia Schelstraete geboren. In hun geboortekten staat de vader Leon vermeld als 'mulder' en 'landbouwer' met als woonplaats 'Overbroeck'

De molen werd in 1914 vernield nl. in brand geschoten bij de gevechten aan het Schipdonkkanaal en niet meer heropgebouwd. In 1916 werd de eigendom (woning, stalling en landerijen) door de eigenaars te koop gesteld en verkocht aan Emiel Standaert-Valerie De Meyer zonder dat de familie Van Vlaenderen de kans gekregen had een bod uit te brengen. Dit leidde tot de uitspraak bij René Van Vlaenderen (vader van Lucrèce): "Verkocht vanonder ons gat". De familie verhuisde noodgedwongen in 1917 naar Lovendegem - Brouwerijstraat op de wijk Loo, waar zij een landbouwbedrijf en een paardenhandel exploiteerden. Vanop hun erf had de familie een uniek uitzicht op de 'kalevallei' en in de verte op Van Vlaenderensmolen. Zo was er visuele binding met de molenactiviteiten van de andere familietak en als de wind uit oostelijke richting kwam, hoorden zij als de molenwieken draaien waren. De boerderij is nu anno 2021 niet meer in uitbating maar is wel nog bewoont door een kleinzoon van Leon Joseph nl. Willy Van Vlaenderen.

GEMEENTE DRONGEN

Devlieger Emilius-**Arnaut Marie Louise**

Devlieger Emilius

Geboortekakte Gemeente Drongen 1866/47 image: 542

ambtenaar: Joannes Rooman, burgemeester

aangever: Joannes Franciscus Devlieger, 43 jaar, **mulder**, wonende te Drongen wijk Schuyterstraete

Emilius Devlieger zv Joannes Franciscus Devlieger & zijne huisvrouw Paulina Verheuge, 36 jaar, geboorte dd 05/06/1866 om 8.30 uur 's avonds

getuigen: Charles D'haenens, 49 jaar, broodbakker & Christaen Vandenabeele, 33 jaar, broodbakkersgast beiden wonende te Drongen

Arnaut Marie Louise

Geboortekakte Gemeente Melle 1870/83 image: 532

ambtenaar: Seraphin Cornelis, schepenen, gemachtigde ambtenaar

aangever: Petrus Arnaut, 59 jaar, landbouwer, wonende te Melle

Marie Louise Arnaut dv Petrus Arnaut & zijne huisvrouw Melanie Van Vlaenderen

geboorte dd 05/12/1870 om 5.00 uur 's morgens

getuigen: Constant Bertrand, 40 jaar, veldwachter & Leopold De Vogelaere, 32 jaar, onderwijzer, beiden wonende te Melle

Huwelijksakte Gemeente Lovendegem 1901/3 image: 3

ambtenaar: Camiel De Ruyter, burgemeester

datum: 31/01/1901

Emilius Devlieger: **mulder**, wonende te Drongen en er geboren dd 05/06/1866, meerderjarige ongehuwde zoon van wijlen Joannes Franciscus Devlieger (ov te Drongen dd 29/06/1891) & wijlen Paulina Verheuge (ov te Drongen dd 13/06/1890)

Marie Louise Arnaut: zonder bedrijf, wonende te Lovendegem en geboren te Melle dd 05/12/1870, meerderjarige ongehuwde dochter van wijlen Petrus Arnaut (ov te Melle dd 17/08/1876) & Melanie

Van Vlaenderen, huishoudster, 68 jaar, wonende te Melle, hier aanwezig en toestemmende in het huwelijk van haar dochter

getuigen: Charles Van Wassenhove, veldwachter, 36 jaar; Octaaf Van der Eecken, kleermaker, 30 jaar; Alfons Steyaert, klompenmaker, 31 jaar; Francies De Muynck, winkelier, 65 jaar; allen wonende te Lovendegem en geen bloedverwanten der partijen

Situering Melanie Van Vlaenderen

Geboorteakte Gemeente Merendree 1832/36 image 308

ambtenaar: Henricus Josephus Marie Kervijn, burgemeester, openbare ambtenaar van de burgerlijken stand der gemeente van Meirendré

aangever: Joannes Francies Van Vlaenderen, landsman, 50 jaar, geboren en wonende te Merendree in de **wijk 'Velde'**

Melania Van Vlaenderen dv Joannes Francies van Vlaenderen & Maria Joanna Schoubroek zyne huysvrouwe, 42 jaar, geboren te Hansbeke

geboorte dd 03/09/1834 om 12.00 uur 's middags in de woonst van de ouders

getuigen: Carel Teirlinck, koster, 45 jaar, wonende te Meirendré & Pieter Nicolas De Muijnck, landman, 40 jaar, wonende te Hansbeke ing Melanie Van Vlaenderen

overlijdensakte Gemeente Landskouter 1906/5 image: 112

ambtenaar: Arthur Van de Velde, burgemeester

aangevers: Van de Walle Eugeen, 29 jaar, werkman staatsspoorweg & Van de Walle Achiel, 47 jaar, landbouwer, geen bloedverwanten, beiden wonende te Landskouter

Melania Van Vlaenderen: geboren te Meirendré dd 03/09/1834, zonder beroep, wonende te Landskouter, meerderjarige dochter van wijlen Joannes Francies Van Vlaenderen & wijlen Maria Joanna Schaubroeck, weduwe van Petrus Arnaut, overleden te Melle

overlijden dd 20/08/1906 om 4.00 uur 's namiddags in haar woning staande te Landskouter, Dries

Huwelijksakte Gemeente Merendree 1866/5 image: 271

ambtenaar: Carel Francies Van Hecke, burgemeester

Petrus Aernaut: jonge man, geboren te Melle dd 11 juli 1811, landsman, wonende te Melle, meerderjarige zoon van wijlen Karolus Josephus Aernaut (ov te Melle 14/09/1842) & wijlen Maria Waytens (ov te Melle 07/12/1863), wiens vaderlijke en moederlijke voorouders ook overleden zijn, overlijdensaktes afgeleverd door de gemeenten Melle & Landskouter.

Melania Van Vlaenderen: jonge dochter, geboren te Merendree 3 september 1834, meerderjarige dochter van wijlen Joannes Francies Van Vlaenderen (ov te Merendree dd 4 mei 1859) & wijlen Maria Joanna Schaubroeck (ov te Merendree dd 24/10/1865), wiens vaderlijke en moederlijke voorouders ook overleden zijn, overlijdensaktes afgeleverd door de gemeenten Merendree & Hansbeke.

Huwelijkscontract verleden dd 27/04/1866 voor Meester Norbertus Maria Jacob Eggermont, notaris te Gent

Getuigen: Edouardus Van Vlaenderen, landsman, 34 jaar, broeder van de vrouw; Albertus Cocquyt, bakker, 59 jaar, Petrus De Decker, schoenmaker, 43 jaar, Petrus Van Hulle, huisverver, 44 jaar; de laatste drie kennissen van de echtgenoten en allen woonachtig te Merendree

molen: Meerskantmolen, Molen De Vliegheer, Vlieghersmolen

ligging: Mariakerkesteenweg, 142, 9031 Drongen, hoek met Leegte en Beekstraatkouter 1,5 km ten noorden van de Kerk. De ' Leegte' vormt de grensscheiding tussen het begin de Bourgoyen, vooral een lager gelegen weidegebied en de hoger gelegen zanderige 'Beekstraatkouter'. Deze laatste wordt lokaal meestal 'vliegpleinkouter' genoemd daar in WOI de Duitsers op deze gronden een vliegveld hadden aangelegd.

Type: staakmolen

Functie: korenmolen

Bouw: vóór 1724

Verdwenen: 1912 sloop

De Meerskantmolen was eigendom van de bekende Gentse familie d'Hane Steenhuyse.

In 1828 kwamen Joannes Baptiste De Vlieger afkomstig uit Zomergem en zijn echtgenote Petronella Sieron afkomstig uit Bellem zich vestigen op de Meerskantmolen. Tien jaar eerder in 1818 waren zij naar Drongen gekomen om de 'Veerstraatmolen' gelegen tussen de Veerstraat en de Leie uit te baten. Zijn zoon Jan Francies Devlieger en echtgenote Paulina Verheuge, landbouwers en molenaars kochten de molen dd 31/05/1871 bij akte verleden voor Meester Lamme, notaris. Bij het overlijden dd 29/06/1891 van Jan Francies kwam de molen in handen van zijn 4 kinderen nl. Emile en Francois beiden molenaars en hun 2 zusters Leonia en Victorine beiden zonder beroep. In 1902 werd het erfdeel van Victorine ingekocht door haar twee broers en haar zuster.

Ondertussen was op dd 31/01/1901 Emile Devlieger gehuwd met Marie Louise Arnout, geboren te Melle maar verblijvend te Lovendegem. Zij was de dochter van Melania Van Vlaenderen, een zuster van Carel Augustus Van Vlaenderen die kortstondig molenaar was op de Poelvoordemolen te Wingene, maar vroegtijdig overleed en van Eduardus Van Vlaenderen wiens zoon Leon Joseph de Verplaetsemolen in Merendree en zonen Jan Leo & Frans Eduard de molen in Vinderhoute in uitbating hadden.

Evenwel moderniseerde de familie De Vlieger vrij vlug hun bedrijf door o.a. in 1891 daarnaast een stoommaalderij op te richten. De windmolen werkte nog tot 1912 en werd afgebroken. Het bedrijf bleef actief tot begin de jaren vijftig als maalderij en veevoederhandel. De mogelijke opvolger nl. de zoon van Emile, Michel Devlieger engageerde zich als kaderlid in de veevoederfabriek Versele te Astene en zocht zo zijn beroepsloopbaan. Op de site van de Meerskantmolen is nu de zaak ISO-BOUW bvba gevestigd, een bedrijf gespecialiseerd in dakbedekkingsmaterialen.

De resultaten van dit onderzoekswerk leert ons in het bijzonder een dynamische familie kennen: harde werkers, uitstekende ambachtsmensen en gedreven handelaars. De tijd en de evolutie hebben hun werk gedaan. De houten staakmolens die door de voorouders vakkundig werden beheerd hebben het begeven en zijn uit het landschap verdwenen. Alleen de stenen '**Van Vlaenderensmolen**' te Vinderhoute staat nog steeds rechtop maar is niet meer operationeel. Zijn houten voorganger werd door een storm geveld maar de familie was krachtig genoeg om in 1905 op dezelfde plaats een stenen windmolen te bouwen. De tekst op de molen 'de hemel geeft, wie vangt die heeft' is voor hem anno 2022 niet meer van toepassing: 'zijn hart en ziel zijn weggenomen, zijn vleugels zijn geknipt'. Alleen kunnen wij met nostalgie terugdenken aan zijn gloriejaren in de eerste helft van de twintigste eeuw toen zijn wieken door de lucht wentelden en hij de boeren en bakkers uitnodigde hun granen te komen aanleveren. Hij blijft nu nog onmiskenbaar een baken in het landschap, een waker over de Kalevailei, een 'ererburger' van het dorp Vinderhoute, een gezant voor iedereen die met fierheid de familienaam Van Vlaenderen draagt.

Arnold Vanheule

arnold.vanheule@skynet.be

07.01.2022